

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123412242
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6123412242.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Milana Majerníka v spore Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Digital Park I, Einsteinova 21, 851 01 Bratislava – mestská časť Petržalka, IČO: 31 383 408, právne zastúpeného: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: A. B., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX B., o zaplatenie 1.978,77 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 13C/2/2024-77 zo dňa 16.1.2024, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje uznesenie súdu I. inštancie a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že prvým výrokom konanie zastavil a druhým výrokom žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonanej lustrácie mal za preukázané, že na súde prvej inštancie prebieha aj ďalšie konanie o zaplatenie 1.978,77 eur s príslušenstvom, a to pod sp. zn. 6C/87/2023, ktoré nie je právoplatne skončené. Vzhľadom na skutočnosť, že konanie pod sp. zn. 6C/87/2023 bolo začaté dňa 1.12.2023, teda skôr ako konanie pod sp. zn. 13C/2/2024 začaté dňa 11.1.2024, a v oboch konaniach ide o totožný predmet sporu medzi totožnými sporovými stranami, ide o neodstrániteľnú vadu sporového konania podľa § 161 ods. 2 CSP, ktorá vo vzťahu k neskôr začatému sporovému konaniu vedie k zastaveniu tohto konania v súlade s § 159 CSP, a preto súd konanie vedené pod sp. zn. 13C/2/2024 pre prekážku skôr začatého konania v tom istom spore (litispendenciu) zastavil.

3. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, a to z dôvodu že do rozhodnutia o zastavení konania stranám žiadne trovy nevznikli, preto súd žiadnej zo strán ich náhradu nepriznal.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP.

5. V rámci odvolacej argumentácie žalobca uviedol, že dňa 10.4.2022 došlo v Nemecku k poistnej udalosti poisteného motorového vozidla BMW RAD 5, EČV: D. vo vlastníctve E. F., bytom: G. XXX/X, XXX XX H., IČO: XX XXX XXX (pôvodne žalovaný v 1/ rade). K dopravnej nehode došlo tak, že žalovaný A. B., ktorý viedol motorové vozidlo BMW RAD 5 pod vplyvom návykovej látky (2,42 %), predbiehal cez ľavý pruh vozidlo idúce v pravom pruhu, do ktorého narazil, a tým spôsobil škodu spolu vo výške 3.957,54 eur. Keďže pôvodne žalovaný v 1/ rade neoznámil žalobcovi vznik škodovej udalosti v zákonom stanovenej lehote a rovnako si túto povinnosť nesplnil ani žalovaný, ktorý navyše viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, uplatnil si žalobca postihové právo poistiteľa (nárok na náhradu poistného plnenia) podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o PZP“). Žalobca sa rozhodol uplatniť si nárok na náhradu poistného plnenia voči poisťovníkovi aj vodičovi, avšak prihladol na mieru závažnosti porušenia povinností, a preto si voči pôvodne žalovanému v 1/ rade uplatnil postihový nárok iba vo výške 1.978,77 eur (50 % z vyplateného poistného plnenia) a voči žalovanému si uplatnil postihový nárok v celej sume t. j. 3.957,54 eur, keďže porušil až 2 právne povinnosti a jednu z toho závažným spôsobom. Podľa § 12 ods. 3 Zákona o PZP však výška náhrady poistného plnenia alebo jej časti nesmie presiahnuť úhrn poistných plnení, ktoré poisťovateľ vyplatil z dôvodu poistnej udalosti. Preto poisťník aj vodič mali zaplatiť sumu vo výške 1.978,77 eur spoločne a nerozdielne a zvyšnú časť, ktorá predstavuje tiež sumu 1.978,77 eur mal zaplatiť iba vodič - žalovaný. V tomto zmysle aj žalovaného a pôvodne žalovaného v 1/ rade aj opakovane vyzval na úhradu. Keďže zo strany poisťníka ani zo strany vodiča (žalovaný) nedošlo k úhrade nároku na náhradu poskytnutého poistného plnenia, rozhodol sa žalobca podať žalobu v rámci upomínacieho konania. Formulár návrhu na vydanie platobného rozkazu však neumožňuje uplatniť si nárok tak, že vo vydanom platobnom rozkaze budú dvaja žalovaní zaviazaní zaplatiť časť istiny spoločne a nerozdielne a druhú časť istiny zaplatí iba jeden zo žalovaných. Z uvedeného dôvodu podal žalobca dva návrhy na vydanie platobného rozkazu, v ktorý sa domáhal nasledovné: 1/ žalobou zo dňa 9.10.2023 sa domáhal, aby súd uložil E. F. a žalovanému povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne istinu vo výške 1.978,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % p.a. zo sumy 1.978,77 eur od 27.2.2023 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 19.10.2023 sp. zn. 35Up/929/2023 bolo žalobe vyhovie v celom rozsahu. 2/ ďalšou žalobou zo dňa 9.10.2023 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť istinu vo výške 1.978,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % p.a. zo sumy 1.978,77 eur od 27.2.2023 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 18.10.2023 sp. zn. 18Up/1585/2023 bolo žalobe vyhovie v celom rozsahu. V oboch prípadoch sa nepodarilo doručiť žalovanému platobný rozkaz do vlastných rúk, a preto žalobca súhlasil s pokračovaním v konaní na súde príslušnom podľa CSP. Žalobca si uvedomuje, že na prvý pohľad to môže vyzerať ako jeden nárok uplatnený dvakrát, avšak v skutočnosti je v každej žalobe uplatnená iba polovica nároku (3.957,54 eur), ktorý žalobca eviduje voči žalovanému a na zaplatenie ktorého ho vyzval. Žalobcovi nemôže byť na ťarchu, že formulár návrhu na vydanie platobného rozkazu upomínacieho konania neumožňuje podať žalobu voči viacerým žalovaným, pričom by boli zaviazaní na zaplatenie časť istiny spoločne a nerozdielne a ďalšiu časť by zaplatil iba jeden zo žalovaných. Rovnako nemôže byť žalobcovi na ťarchu, že sa žalovanému nepodarilo doručiť platobný rozkaz do vlastných rúk a po postúpení veci sa rozhoduje o dvoch čiastkových nárokoch žalobcu. Podľa žalobcu prvoinštančný súd svojím arbitrárnym postupom porušil procesné práva žalobcu v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu v zmysle Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, preto navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

8. Nedostatkom podmienky súdneho konania podľa § 161 ods. 2 CSP je i prekážka začatého konania (litispencia; § 159 CSP), ktorá bráni tomu, aby na súde prebiehalo iné konanie v tej istej veci. V zmysle ustálenej judikatúry je táto prekážka daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden znak, nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu, či skutkového deja. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 77/2009 z 23. novembra 2010)

9. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/290/2012, v ktorom uviedol, cit.: „Nedostatkom podmienky súdneho konania podľa § 104 ods. 1 O.s.p. je i prekážka začatého konania (litispencia; § 83 O.s.p.) [teraz § 159 CSP - pozn. autora], ktorá bráni tomu, aby na súde prebiehalo iné konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a

rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, táto je daná aj vtedy, ak pôvodný účastník v prvom konaní je vystriedaný právnym nástupcom v druhom konaní (musí byť však ako právny nástupca pôvodného účastníka označený), a tiež vtedy, ak účastníci v druhom konaní vystupujú v opačnom procesnom postavení. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania, a základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petit zdôvodnený. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade vždy konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 O.s.p.. Spravidla zastaví konanie o návrhu, ktorý bol podaný neskôr. Prekážka litispendencie môže byť odstránená napr. aj tým, že konanie bude zastavené v dôsledku späťvzatia jedného z dvoch návrhov. Pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní (R 97/2003).“

10. Z listu žalobcu adresovaného E. F. (pôvodne žalovaný 1/) zo dňa 13.10.2022 (na č. I. 15) vyplýva, že žalobca oznámil poisťníkovi výšku nároku podľa § 12 ods. 1 písm. g) Zákona o PZP, a to sumu 3.957,54 eur. Zároveň mu oznámil, že sumu nebude žiadať v plnej výške, ale iba v sume 1.978,77 eur. Následne listom zo dňa 26.1.2023 (č. I. 17), zo dňa 27.2.2023 (č. I. 18) a zo dňa 14.3.2023 (č. I. 63) žalobca opätovne vyzval E. F. na úhradu sumy 1.978,77 eur.

11. Z listu žalobcu adresovaného žalovanému zo dňa 13.10.2022 (č. I. 19) vyplýva, že žalobca oznámil žalovanému ako vodičovi, ktorý nie je poisťníkom, uplatnenie nároku vo výške celého poistného plnenia, teda sumy 3.957,54 eur, k čomu ho následne vyzval aj urgenciami z 26.1.2023 a 27.2.2023.

12. Z obsahu návrhu žalobcu na vydanie platobného rozkazu (č. I. 5) vyplýva, že žalobca svoj návrh smeroval voči E. F. ako žalovanému v 1/ rade a voči žalovanému, ktorý bol označený ako žalovaný v 2/ rade. V návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní žalobca výslovne uviedol, že hoci má nárok na náhradu celej sumy poistného plnenia vo výške 3.957, 54 eur, návrhom si uplatňuje iba sumu 1.978,77 eur, teda ide o návrh v prospech žalovaného v 1/ rade (E. F.). O návrhu žalobcu bolo rozhodnuté upomínacím súdom tak, že platobným rozkazom sp. zn. 35Up/929/2023 zo dňa 19.10.2023 boli žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobcovi do 15 dní od doručenia platobného rozkazu istinu vo výške 1.978,77 eur spolu s úrokom z omeškania 8,00 % ročne zo sumy 1.978,77 eur od 27.2.2023 do zaplataenia a spoločne a nerozdielne do 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 284,24 eur.

13. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu na č. I. 73, ktorý bol zabezpečený ako fotokópia listiny nachádzajúcej sa v súdnom spise súvisiaceho a skôr začatého konania pod sp. zn. 6C/87/2023 vyplýva, že ako žalovaný je označený iba A. B., pričom žalovaná je suma istiny vo výške 1.978,77 spolu s úrokom z omeškania 8,00 % ročne zo sumy 1.978,77 eur od 27.2.2023 do zaplataenia. Žalovaná suma teda predstavuje presne polovicu sumy 3.957,54 eur, teda sumy poistného plnenia.

14. Z uvedených skutočností celkom jednoznačne vyplýva, že žalobca si sumu poistného plnenia v celkovej výške 3.957,54 eur uplatnil v dvoch samostatných konaniach, v každom konaní polovicu tejto sumy. V aktuálne súdenom prípade žaloval o polovicu poistného plnenia spoločne a nerozdielne poisťníka (pôvodne žalovaný v 1/ rade) aj vodiča motorového vozidla (pôvodne žalovaný v 2/ rade, aktuálne iba ako žalovaný). V druhom konaní, vedenom na prvoinštančnom súde pod sp. zn. 6C/87/2023, žaloval o ostávajúcu polovicu istiny iba žalovaného ako vodiča. Uvedené odôvodnil tým, že voči poisťníkovi si od počiatku uplatňoval iba polovicu poistnej sumy, keďže však túto si uplatnil spoločne a nerozdielne aj voči vodičovi vozidla, vo veci vedenej na prvoinštančnom súde pod sp. zn. 13C/2/2024 bola aj voči žalovanému uplatnená iba polovicu nároku. Druhá polovicu nároku žalobcu uplatnená už výlučne voči žalovanému ako vodičovi je predmetom konania vedeného na prvoinštančnom súde pod sp. zn. 6C/87/2023.

15. V danej veci podľa názoru odvolacieho súdu je nepochybne daná totožnosť strán sporu, avšak nie je možné hovoriť o totožnosti predmetu sporu. Pokiaľ v upomínacom konaní bola predmetom konania žaloba o zaplataenie istiny 1.978,77 eur s príslušenstvom, táto suma predstavovala len časť (polovicu) pohľadávky, ktorú si žalobca uplatnil voči žalovanému dvoma samostatnými návrhmi na vydanie platobného rozkazu.

16. Na základe vyššie uvedeného je dôvodné stotožniť sa s odvolacou námietkou žalobcu, že konanie vedené v skôr začatej veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 6C/87/2023 nie je konaním o tom istom spore v zmysle § 159 CSP, a to napriek tomu, že základ nároku žalobcu vychádza z rovnakých skutkových okolností a má tiež rovnaký právny základ, ako v aktuálne súdenej veci. Súd prvej inštancie preto nemal zákonný dôvod zastaviť konanie.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

18. V ďalšom konaní súd prvej inštancie preto rozhodne o uplatnenom nároku žalobcu, zistené skutočnosti vyhodnotí, vec právne posúdi a svoje rozhodnutie odôvodní v zmysle kritérií uvedených v § 220 CSP. Prvoinstančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).